

KIS HÍR

...ŐK TUDTAK LEGJOBBAN FÜTNI. (Lásd a 270. lapon.)

ÉVA ÉS ÉVIKE.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

LÍZI, a ki nem tudta mi történt, azt hitte, hogy Éva talán pirongatást kapott, azért búsul itt magában. Gunyos kárörömmel nézett tehát reá s ez már teljesen kihozta Évát sodrából.

— Mit keres itt? Nem hívtam! kiállt rár parancsolóan.

— Dolgom van itt; nem kérdem, hívott-e vagy sem.

— Én pedig magam akarok itt lenni, érte? Tüstént menjen ki!

— Oh, oh, soha se parancsolgasson oly nagyon. Mintha én nem tudnám, kivel van dolgom.

— Hogy mer velem így beszélni? Most tüstént takarodjék innen, mert különben megyek a nénihez és ő majd csinál rendet.

Lízi ezt talán mégsem akarta kockáztatni, tehát kiment s Éva ismét maga maradt. De a szép jó szándékok, melyekkel az imént foglalkozott, az indulatos harag miatt elröppentek szivéből. Most már nem arra gondolt, mi lesz a szegény kis Évikéből, hanem hogy mennyire nevetnének rajta, ha a palotából megint valami szegényes kunyhóba yándorolna. És különösen ez a Lízi.

— Nem, azért sem fog nevetni rajtam! Nem szólok semmit, nem fognak megtudni semmit. Évike majd talál valami jó embert, a ki gondoskodni fog róla... aztán majd módját ejtem, hogy megtudjak róla valamit, segíteni is fogom. Miért engedném át neki a helyemet? Én

is csak olyan árva vagyok, mint ő. Itt maradok.

Mikor ismét Várhalminéhez ment, levélírással találta elfoglalva.

— Épen a te dolgokban irok, kedvesem. Nevelőnőt hozatok, tanulni fogsz mindent, amit jól nevelt leánynak tudni kell. Remélem iparkodni fogsz.

— Mindent megteszek, hogy kedves nénikém meg legyen elégedve.

— Hiszem is, mert látom, hogy éles eszü, erős akaratú leány vagy. Ha követed intéseimet, örömem lesz benned.

Éva pedig ilyenformát gondolt:

— És én meg is teszem... tudom én mit kíván. Azt akarja, hogy ügyes, vidám társa legyek... és én leszek is. Szegény kis Évike, mit csinálna ő itt? Ő csakugyan nem volna Várhalminé mellé való. Szegényke! Csak tudnám, mi lett belőle? Talán csak megkönyörült rajta valaki?

De hát mi is történt ugyan a kis Évikével?

Ideje, hogy utána nézzünk. El kell megint látogatnunk abba a kis városba, a hol a jó Márta néni élt. Csakhogy nem az ő házába térünk be, hanem Hámos uramnak, egy becsületes ácsmesternek a házába.

Olyan zsvivaj volt a szobában, hogy az ember bizony a maga szavát is alig hallotta. Nem csuda, mert hat gyerek volt ott együtt: ki játszott, ki sirt, ki meg a leczkáját tanulta fennhangon. Hámos mester, mivel épen megebédelt, még ott pihent egy kicsit az asztalnál és nem boszankodott a gyermekek zajongása miatt, sőt öröme telt benne.

— Hadd zajongjanak, nem ártanak vele! Csak pajkosságot ne kövessenek el. Magam is olyan voltam kicsi koromban.

Hámosné asszonyom, a gyermekek édes anyja, mosolygott, mert neki sok dolga volt ugyan a nyughatatlan aprósággal, de hát szerette gyermekeit, rendben is tartotta őket, ha meg egy kicsit lármáztak, hát szeliden csititgatta őket. Csak az volt a baj, hogy nagyon sok dolgot adott ám a sok apróság, kivált a két legkisebbik.

— Csak már a Juliska elvégezte volna az iskoláit, hogy itthon lehetne és egy kicsit segítségemre volna. Gondját viselhetné a két kicsikének.

— Nos, hát nem küldjük többé iskolába, maradjon itthon.

— Oh, már azt nem tesszük, apjok. Csak hadd tanuljon. Majd hasznát veszi az életben, ha tud valamit.

— Magam is úgy gondoltam. De mikor olyan nagy szükségünk volna rá itthon!

— Majd segítünk másvalamiképen.

— A mint jónak látod. De én most már megyek dolgomra. Igaz a! Emlékszel-e még arra a jó asszonyságra, a kinek a házánál tavaly dolgoztam?

— A jó Márta nénire? Hogyne emlékezném! Olyan jó volt a gyermekeimhez, mikor ebédet vittünk neked. Hát mi van vele?

— Meghalt szegény... tegnap temették el.

Hámosné asszonynak kicsordult a könnye.

— Ejnye, de sajnálom azt az áldott jó lelket! És azokból a szegény árvákból mi lesz, a kiket magánál tartott?

— Már azt biz' én nem tudom. Valami jó dolguk nem lesz, mert úgy hallottam, hogy a jó asszonyságot valami gonosz ember megcsalta, az utolsó időben már szegénységben élt, nem hagyhatott a fogadott gyermekeinek semmit. Azok bizony Isten kegyelmére maradtak.

— Nyomoruság vár szegény kicsinyekre! Kiűzik őket onnan a házból, koldusok lesznek! Borzasztó! Ha eszembe jut, hogy a mi gyermekeinkkel is történhetnék ilyesmi, ha minket szerencsétlenség érne!...

— No, no, csak ne ijesztgesd magadat ilyen szomorú gondolatokkal. Nekünk hála Istennek nincsen semmi bajunk.

— De van azoknak a szegény gyermekeknek! Ki tudja, találkoznak-é emberek, a kik magukhoz fogadják. Pedig nem is valami nagy dolog. Egy olyan kis leányra nekünk is szükségünk volna.

— Micsoda? Ugyan minek?

— Hát gondot viselni a kicsinyekre, mert én nem győzöm a munkát a ház körül. A hol hat gyermeknek van terítve, ott már elfér a hetedik is.

— Hm! Ugy látom, kedves feleségem, hogy töröd a fejedet valamiben.

— Persze, hogy töröm. Még pedig jóban. Csak azt szeretném, hogy te is belegegyeznél.

Hámos mester jóra való, nemes szivü ember volt. Így szólt:

— Én nem mondok semmit. Tégy, a mit jónak látsz. Csak arra figyelmeztetek, hogy ha már befogadsz valakit, olyan legyen, hogy csakugyan segítsen a háznál.

Ezzel Hámos mester elment dolgára, Hámosné asszonyom pedig szintén hamar

fölkészült és félóra mulva már ott volt a néhai Márta néni házában. Ott még együtt volt a három gyermek és a jó Ágnes asszony viselte gondjukat, míg majd eljönnek a törvény emberei, hogy valami új rendet csináljanak. Ágnes asszony mihamar elmondta Hámosnének, hogy itt ugyancsak szomoruan áll a dolog. A házat és mindent, ami benne van, elveszik a hitelezők, csak persze az árva gyermeket nem. Ugyan ki bajlódna az ilyen árvákkal? Földönfutók lesznek az istenadták, ha csak jó emberek nem könyörülnek rajtuk.

— Van köztük különösen egy nagyon kedves kis leányka, a kiért szinte fáj a szívem. Magamhoz venném, de nincs módom hozzá. Olyan szelid, okos, kedves gyermek! Ez volt a kedvence a meghalt Márta nénié is... siratja is a szegény gyermek.

— Emlékszem egy kicsit erre a gyermekre... láttam tavaly... mindig sarkában volt a nénikéjének, ez meg dédelgette. Ugyan hívja csak elő.

Ágnes asszony beszólt a másik szobába:

— Évike!

A kis Évike bejött. Sápadt, szomoru volt; szemein meglátszott, hogy sokat sirt. Hámosné szeretettel magához vonta.

— Jöszte csak, kedves gyermekem! Mondd csak, eljőnnél-e velem, hogy nálam maradj? Ezentul én lennék a nénikéd.

Ágnes asszony majd sirva fakadt örömeiben.

— Oh, az Isten is megáldja, ha megteszi ezt a jót a szegény gyermekkel. Így legalább nem jut nyomorúságba.

— Nem, azt nem is engedem. Én szegény asszony vagyok ugyan és van sok gyermekem, de ezt a kicsikét már csak eltartom. Ha akad valami jobb szerencséje, értesítsenek. Addig legyen nálam.

És az egyszerű, de nemes szívé asszony megölelte a szegény kis árvát. Évike pedig, mikor látta, mily szeretettel szól hozzá ez az idegen nő, szintén szeretettel simult hozzá.

Egy óra mulva Évike a maga kevés holmijával már ott volt Hámosék házában. Nem telt belé egy-két óra, már megbarátkozott a gyermekekkel. Hámos mester, mikor este a munkából hazatért, hosszan nézte az új családtagot. Aztán így szólt a feleségéhez:

— No, ezzel nem valami nagy segítséget hoztál a házhoz. Kicsike, gyöngye gyermek még ez.

— Majd megnő.

— Persze, csakhogy abba sok idő fog betelni. No, ha már itt van, én nem bánom, nem is fogom tőle sajnálni a falat kenyeret, hála Istennek jut neki is. De már az bizonyos, hogy van elég gazdagabb ember, a kitől inkább telnék, hogy megsegítse az ilyen kis árvát, a ki még nem tud hasznot tenni.

— Ne gondoljunk azzal, mit tesznek vagy nem tesznek mások, szólt a derék Hámosné. Tegyük meg mi, a mit tehetünk.

Már abban igaza volt Hámos mesternek: Évike nem volt valami nagyon erős, nehéz munkára való leányka. Csahogy ezt sokszorosan kipótolta ügyességével, iparkodásával. Mihamar meggyőződött Évike, milyen derék, jószívű emberekhez jutott s

ezért hálás akart lenni. Rajta volt, hogy a kedvöket megnyerje. Ehhez pedig nagyon értett, mert kedves, okos gyermek volt; a jó Márta néninél pedig sokat megtanult,

aminek itt jó hasznát vehette. Alig telt bele pár nap, már afféle kis gazdasszony volt a háznál és Hámosné nyugodtan rábízhatott sokféle dolgot. Meg is voltak

...KÉREM, NE SZÓLJON TÖBBET RÓLAM! (Lásd a 263. lapon.)

vele elégedve, szerették is, mintha a család gyermeke lett volna.

— Nem is ereszteném én el többé, gondolá Hámosné. Az én leányom marad.

Hámos mester is beleegyezett, mert már ő is megszerette Évikét. Nem sejtették, hogy a kicsike révén csakhamar még többen lesznek.

Egy szeles esős napon Évike szinte könyezve szaladt be a szobába.

— Nénike, édes nénike, bocsássa be azt a szegény fiut!

— Micsoda fiut, kedvesem?

— A boltosék Károlykáját... oh! Szegény már nem bírja tovább azt a nagy kosarat, ott áll kiint az esőben... olyan szomorú!

No's ha pihenni akar, csak hadd jöj-jön be. Ilyen szörnyű időben bizony még az állatot sem volna szabad kint tartani.

Évike kiszaladt és csakhamar egy kis fiúval tért vissza. A fiu sápadt, beteges volt, vézna, de azért akkora kosár burgonyát cipelt, hogy felnőtt embernek is elég lett volna. Líhegve tette le és félénken állt meg az ajtó mellett.

— Ugy-e, nénike, szabad neki leülni egy kicsit?... talán eláll az eső, szólt Évike.

— Hogy ne! Jer ide fiacskám, ülj le.

— Csak egy kicsit, ha szabad... nagyon elfáradtam... felelt a fiu hálásan. De sietnem kell, különben megbüntetnek.

— No persze! Ki látta azt, ebben a csuf időben küldözgetni ki ilyen beteg gyermeket, hozzá még ilyen nehéz teherrel! Bizonyosan nem az anyád küldött.

— Nekem nincs anyám, sem apám, szólt Károlyka halkán.

— Hát hol, kinél vagy?

— Amott a boltosnál... oda adtak hozzá... ő tart...

— És jó dolgod van?

A fiu vállát vonogatta.

— Jó... jobb mint azelőtt... akkor senki sem akart megtérni a házában,

most van ebédem... van a hol megháthatom.

— Igen ám, de úgy látom, hogy az a szívtelen ember rosszul bánik veled. Hiszen beteg vagy, mégis ekkora terhet hurezoltat veled.

— Oh, elbirom, csak kissé elfáradtam. Most már mennem kell, mert megharagszik a gazdám.

— Akkor hát menj. De ha majd dolgot elvégezted, jöjj ide, majd kapsz jó ozsonnát.

Károlyka nagyot nézett. Talán azt sem tudta, mi az az ozsonna. De azt tudta, hogy ide biz' ő el nem jöhet.

— Egész estig mindig van dolgom, nem jöhetek.

— Dehogy nem! Megállj csak, beszélek én magam a gazdáddal. Aztán segíték is neked, hogy könnyebben haza juss ezzel a nehéz kosárral.

A jó asszony hamarosan felöltözött, aztán utnak indult Károlykával. Ketten persze könnyen vitték a kosarat. Mikor beléptek a boltba, Hámosné így szólt a boltoshoz, egy mogorva képü emberhez:

— Segitettem ennek a kis fiucskának, nagyon nehéz volt neki ez a kosár. Nem jól teszi, hogy effélel biz rá. Az én kis Évikém nagyon megsajnálta, de még magam is. Hallom, hogy árva fiucska. Eresz-sze egy kicsit hozzám, hadd mulasson az én gyermekeimmel. Estére haza küldöm.

— No persze, majd arra szoktatom, hogy mulatsággal töltsse a napot. Talán bizony panaszkodott a semmirekellő? Ne hígyen neki, szomszédasszony. Ravasz,

hazug ficzkó, nem érdemli meg a darab kenyeret.

— De hiszen látom, hogy átázott, átfázott... okvetlenül belebetegszik.

— Soh se legyen rá gondja, mordult fel a boltos. Nekem szükségem van rá itt a boltban; nem azért tartom, hogy mulatni járjon.

— No, ha nem engedi, sajnálom. Megszántam szegényt és egy jó napot akartam neki szerezni; azt hittem, gazdája is örülni fog ennek.

— Semmi köze hozzá.

Ez már igaz volt. A jó asszony nem is vitatta tovább a dolgot, hanem elment. Az ajtóban ott állt Károlyka s halkán, félénken sugta:

— Kérem... szépen kérem, ne szóljon többé rólam a gazdámnak... akkor még rosszabb volna nekem... (Lásd a képet a 261. lapon.)

— Hát rosszul bánik veled? Talán meg is ver?

Károlyka nem felelt. A szenvedés korán óvatossá tette. Tudta, hogy ha panaszkodnék, szívtelen gazdája csak még inkább kinozná. Hámosné asszony azonban így is megértette és mialatt hazament, sokszor ismételte:

— Szegény fiucska! Milyen szomorú a sorsa! Bizony még belehal.

Most azonban vissza kell térnünk Várhalminéhez meg Évához. Azok nem ismerték a szomorúságot, különösen Éva, kinek volt oka azt hinni, hogy valami jó tündér intézi a dolgát. Várhalminé napról-napra jobban megszerette az élénk eszü, ügyes leányt és el is mondta neki, mi a terve vele.

— Azt akarom, hogy igazi jó leányom légy, a ki örömem, vigasztalóm legyen öreg koromban. Nincsenek rokonaim... azaz van egy, de inkább ne volna... no, az nem tartozik reád. Elég az hozzá, azt akarom, hogy legyen mellettem egy kedves, művelt, vidám leányom, a kivel kellemesen teljék az időm. Szükséges azonban, hogy szorgalmasan tanulj, igazi uri leány légy. Fogadok nevelőnőt, tanítókat... pár esztendeig tanulsz, aztán kellemesen fogunk egymás mellett élni, gondod nem lesz semmire.

(Folytatása következik.)

VÁRAKOZÁS.

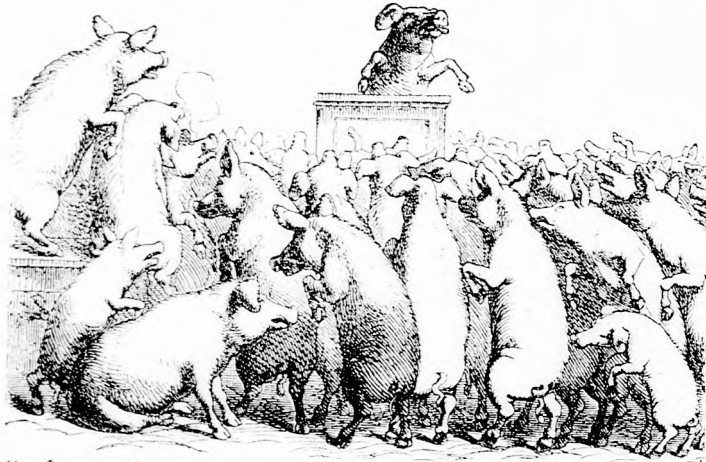

KÖNYVECSKÉMBEN olvasgattam,
A Viczámát megmosdattam,
A dolgomat elvégeztem,
S közben bizony megéheztem.

A székesen üldögélek,
A zárt ajtó felé nézek,
Mikor jön már az a Boreza,
Ki az uzsonnámat hozza?

SERTÉS ORSZÁGBÓL.

— Két állatmese. —

A nagy fogadkozás.

Nyuf, a sertések vezére,
Országgyűlést hirdetett:
Hogy megszabályozzák végre
A sertési helyzetet.

»Az már disznóság!.. vagy
pardon!..
Im a hév hová ragad...
Testvérek, tovább ne tünjük
E rút állapotokat!

Ó, az emberek vérengző,
Gyalázatos állatok!
(Ne sértsem e hasonlattal
A sok derék állatot!)

Simogatnak, dédelgetnek,
A kedvünket keresik,
A bizalmas, a hizalmas
Pocztát kézből etetik.

Arcza derült mosolyával,
Az ember reá tekint.
Göndör szőrét megvakarja,
Mig magot eléje hint.

S egy téli nap hajnalában
(Szörnyűség kimondani!)
Megragadják és a hentes
Vérét kezdi ontani!

Nem magáért gondozgatta,
Rideg önzés vezeté:
Amidőn kukoriczával
Kelletén tul eteté.

A vérére, a husára,
A zsírára fájt foga.
Mig ártatlan jó párája
Ott a sárban nyufoga.

Saját körmünkben a sorsunk,
Tőlünk függ fordítani rajt,
Hogy letapossuk ez ármányt,
S kikerüljük ezt a bajt!«

»Helyest« röffent rája Röffencs,
A legvénebb közöttük.
»Miket beszélt Nyuf vezérünk,
Mind egy szálíg követjük!«

Röffenete el sem hangzott,
S a többiek éljene —
Amint az ól háta megett
A cseléd megjelene.

A kezében bő szakajtó —
..Zörög benne valami —
Összeröffen mind a hány, s kezd
Utána iramlani.

Ucczu! .. vesd el magad! Hisz az
Jó morzsolttal van tele!
És bátor fogadkozásuk —
Csemcsezésbe ful bele.

Az első szivar.

Társaihoz szól Visítka:
»Hej te Csikos, hej Sipítka,
Csemcse, Hurkoncz, gyűjjetek,
Mind körübém gyűljetek!

Korán reggel gazdánk itt állt,
S nagyon jóízűen pipált.
Nekünk még soh'sem adott
Belőle egy falatot.

Mondok: majd lopok belőle,
Ha kimegy a legelőre!
Tudom, hogy a pitarban
Egy ládika szivar van.

Diktum faktum: így is tettem,
Hét szál cigárót kicsentem.
S most, tisztelt kompánia,
Szíjjuk, itt a masina!

*Reess! ...már én rá is gyujtottam...
Ti is gyujtsatok rá! Ott van
Balra a híd alatt
A jó szivar, mind a hat!*

*Mi is mért ne élvezhetnök
Ugyan azt, mit élveznek ők,
Az iriggyek s ravaszok?
Gyujtsatok rá, malaczkok!»*

*Rá is gyujtottanak rendre:
Hurkoncz, Sipítka és Csemese —
Nem különben a hamis
Vállalkozó Csikos is.*

*Egyik szíjja nyugalommal,
A másik nagy buzgalommal,
Szörnyen tetszik nekik a
Bodor füstnek illata.*

*Szíjja Hurkoncz püfékelve,
Bár fülhólyagzik a nyelve.
Csemese, Csikos, Sipítka,
Mondják: »ez hát a titka?»*

*»Ez a titka, ez a nyitja!»
Mondja nekik hős Visítka.
Be —, s aztán a füstöt ki,
Orra likán eresztí.*

*Addig szíjják eregetik,
Amíg az öl szük lesz nekik,
És Visítka így kiált:
„Kereng velem a világ!»*

*Hol szük az öl, hol meg tágul,
Mind a hány van: szédül, kábul,
Ide botlik, oda dül
Nagyon neveletlenül.*

*Söt az egyik, az az egyik,
Magáról megfelejtkézik...
Nem volnának már azok, —
Mondanám: ti malaczkok!*

KÉSO FIZETÉS.

— Egy kis tanulság. —

SENKI sem látta Imrét, hogy fölpat-
tant, heveskedett volna, mikor va-
lami nem volt a kedvére. Nem
mondott heves, haragos szavakat, nem
toporzékolt. De biz' ez nem onnan volt,
mintha csupa merő jóság és szelidség
lakozott volna benne. Oh, ettől ugyancsak
messze állt. Sőt épenséggel nem tudta
türelmesen elviselni az afféle apró-cseprő
bajt, mely az embert naponként érni szokta.
Csakhogy ő nem mutatta kedvetlenségét
ugy, mint más gyermekek.

Mikor még egészen kicsike volt s
beleütötte a fejét asztalba, székbe, akkor
sem sirt, mint a testvére, Aranka. De még
egy hét mulva is, ha elhaladt ama szék
vagy asztal mellett, titkos boszusággal
megrugdosta vagy megöklözte. Később
persze már ezt nem tette; volt annyi esze,
hogy élettelen tárgyakon nem áll boszut.
Hanem az élöktől annál nehezebben viselt
el akármiféle igazi vagy csak képzelt sér-
tést. Arról megemlékezett titokban na-
pokig, hetekig is.

Legidősebb testvére, Malvina, már
jó formán felnőtt leány volt, ma holnap
kisasszonynak mondhatták. Nem is igen
foglalkozott kisebb testvéreivel, mert egé-
szen másféle dolgai, multságai akadtak,
nem is találta kellemesnek a kisebbek
lármas, pajkos játékát, különösen a fiukét.
Legkedvesebb időtöltése, ha Jolánkával, jó
barátnőjével lehet együtt s bizalmasan,
kellemesen elcsevegnek, olvasgatnak.
Ilyenkor persze nem nagy szükségök van
a kisebbekre s Malvine mindig rajta van,

hogyan eltávolítsa őket a szobából. Ödön, a nagyobbik fiu, mindjárt szedi a sátorfáját s vigan távozik.

— Ha én nem kellek nektek, ti sem kelletek nekem. Már annál tudok én jobb mulatságot, mint itt ülni és unalmas beszélgetést hallgatni.

A kis Arankát egyszerűen kiküldik, de már Imrével nehezebb boldogulni. Az igazat megvallva, ő sem mulat valami jól a nagyocska leányokkal, mert azok mindig olyanról beszélnek, amihez ő nem ért vagy ami nem érdekli. De mert tudja, hogy szeretnék eltávolítani, csak azért is maradni akar. Malvine és Jolán aztán vagy fortélylyal tuszkolják ki és becsukják az ajtót, vagy ha ez nem sikerül, egyik sarokba huzódva oly halkán beszélnek, hogy Imre semmit sem hall belőle; néha pedig ingerkednek vele; boszantják, míg végre megelégedi és távozik.

— Jól van jól, majd megfizetek én ezért, mondja nekik.

És másnap, vagy harmadnap, de néha egy hét múlva is Malvine nagy szomorúsággal azt találja, hogy kedvenc virágjáról a legszebb nyiló bimbók, melyeknek annyira örült, le vannak tépve; Jolán pedig mikor haza indul egy újabb látogatás után, összeáztatva találja a keztyűjét melyet az asztalon hagyott, vagy szétbontva a kalapja szalagjait, vagy más efféléket, ami nagyon kellemetlen. Eszökbé csak nagy sokára jut, hogy ezt Imre tehetette azért, mert egy héttel ezelőtt megharagudott. Ödönnel, testvérbátyjával, szintén sokszor volt haragban, de már Ödönnel nem igen mert nagyon kikötni,

mert Ödönnek hatalmas öklei voltak, kurtán is bánt vele.

— Jól van jól, majd leszek én is nagyobb és erősebb, akkor majd megfizetek én neked ezért.

Hanem addig is kitöltötte boszuját, a hol szerét tehetette. Eldugta Ödön könyveit, hogy ez kereséssel töltse az időt és elkéssék az iskolából, összehányta Ödön gyűjteményeit, hogy mindig újra kelljen rendeznie.

Legtöbbször háboruskodott ilyen alátomos módon a kis Arankával. Csak az volt a szerencse, hogy Aranka épen ellenkező természetű volt és akármilyen történt, nem tekintette magát ellenségnek; ha Imre százszor haragudott is, Aranka nevetve állt eléje. Mikor mind a ketten kicsinyek voltak, akkor napjában tízszer is összepöröltek és mindannyiszor Aranka kezdte a békekötést, megölelte a boszankodó testvért és elfelejtette a sértést. Most már nem öleli meg, hanem kifigurázza. A mint egyszer újra fenyegette Imre, hogy valamiért majd megfizet, Aranka nevetve mondá:

— No, már ideje is volna. Mindig azt mondod, hogy megfizetsz, de még soha sem láttam kárpótlást. Nézd csak, most már felirtam, micsoda követelésem van. Ma reggeltől fogva háromszor hátba ütöttél, kétszer meghuztad hajamat, ki is téptél négy gyönyörű szálat, elvetted oszonnánál az egyik körtémet. Ennyi fájdalomért veszteségért illik is, hogy fizess.

— Mit? Még csufolódsz? Megállj csak, ezért megfizetek.

— No hát csak fizess meg, de rögtön. Tessék, itt vagyok, üss hátba vagy huzd

meg a hajamat, most nem bánom, csak olyankor ne bántsz, mikor én már rég elfelejtettem az egészet, te pedig hirtelen rám törsz, mint tigris a lesből. No tessék cibálj meg!

Ingerkedve oda tartotta a fejét, de Imre olfojtott haraggal fordult el.

— Nem teszed? szólt Aranka nevetve. Sajnálom, mert így megint nem tudom, mikor ér utól a baj. Az igazat megvallva, Imre, te csakugyan kiállhatatlan vagy. Hiszen én is megharagszom és olyankor kézzel-lábbal hadonázok, ez pedig nem szép, jól tudom; de a mint jön, el is mulik, aztán megint jól van minden. Hanem veled soha sem tudja az ember, hányadán van, egy hétig is haragszol titokban és boszun töröd fejedet.

Imre szerencsétlenségére, vagy talán szerencséjére, az apa épen a szomszéd szobában volt és hallotta ezt. Aranka szavaiból rögtön megértett mindent, kitalálta Imre gonosz hibáját, melyről eddig nem igen volt sejtelve.

— Ezen segíteni kell, szólt magában az apa.

És e naptól fogva Imre valami nagyon sajátságos dolgot tapasztalt. Hol az ebédnél nem kapott a legjobb ételből, hol az oszonnát vonták meg tőle, hol szoba-áristomba csukták, mikor valami mulatságra mentek. És hiába törte a fejét, nem tudta miért, mert ilyenkor épen semmi rosztat sem követett el. Ha nagy busan megkérdezte, miért éri a büntetés, az apa komolyan mondott ilyenfélét:

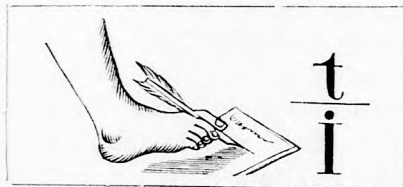
— Mult szerdán nem tudtad a leczkédet. Egy héttel ezelőtt lármáztál, pedig figyelmeztettelek, hogy dolgozom.

Imre ámult. Az mind igaz volt, de hát akkor nem büntették, ő már rég el is felejtette. Hogy tud az apa olyan sokáig haragudni?

— Csak azt teszem, a mit te szoktál tenni. Haragtartó vagy és titokban boszut forralsz azok ellen, a kikre haragszol; akkor bántod őket, mikor már nem is gondolnak a rég elmúlt dologra. Csuf tulajdonság ez, fiam, és nagyon rosztat vezet. Azt még csak meg lehet bocsátani, ha valaki hirtelen megharagszik és heveskedésében helyetlen dolgot mivel. De a ki hosszú ideig táplálja magában a haragot és megfontolva töri boszun a fejét, az gonosz, alattomos emberré válik, a kit lassanként mindenki megvet és elkerül. Meg akartam veled próbáltatni, hogy esik az, mikor valakit sujtanak, a ki méltán azt hihette, hogy hibája már meg van bocsátva. És ha te továbbra is a régi maradsz, én is így fogok veled tenni ezentul is.

De már erre semmi kedve nem volt Imrének. Most már érezte, tudta milyen kínos az, ha atól kell tartani, hogy váratlanul baj, kellemetlenség éri. És szégyelte, hogy eddig ő volt olyan a házban, a kitől mindnyájan csak rosztat vártak, a kit szinte gonosznak tartottak, a kitől félni kell. Leszokott gonosz hibájáról. Ha valakivel vitája volt, elvégezte nyomban, de utána többé nem tartott haragot.

KÉPREJTVÉNY.

mit

mi
drág
köze

meg

dig

isko

szivt

ha v

czer

ték,

sen,

sott

csap

ték

bizo

van

szél

emb

Széc

mély

tudt

ki b

ugya

zöm

AZ ÖRDÖG TAVA.

— Beszélyke. —

(Képpel a czimlapon.)

URVA kaczagás, dühös ugatás, fáj-
dalmas nyávogás hallatszott a
bokor mügöl.

— Ejnye ti semmirevaló naplopók,
mit csináltok?

— Ohó, csak lassan! Nem vagyunk
mi semmivel roszabbak, mint maga,
drágalátos kényes urfi. Ahhoz pedig semmi
köze, hogy mi mit csinálunk.

— Nincs semmi közöm? mindjárt
meglátjuk.

— Csak próbálja meg!

Ez már világos kihívás volt, azt pe-
dig Aladár el nem tűrhette. Az egész
iskolában úgy ismerték őt, mint a legjobb
szívű, de egyuttal leghevesebb fiut, a ki
ha valamire elszánta magát, nem sokat
czeremoniáz. Mostani ellenfeleit is ösmer-
ték, de nem épen nagyon dicsérete-
sen, mert Jóska meg Palkó híres két vá-
sott ficzkó volt, az iskolából ki voltak
csapva, mindig haszontalan csinyeken tör-
ték a fejüket és ha valahol baj történt,
bizonyosra lehetett venni, hogy az ő kezök
van benne. Most ott álltak az ördög tava
szélén, a hova különben ritkán tévedett
ember. Mert veszedelmes helyen volt az.
Szédítő mélységű, meredek szakadék
mélyén látszott a sötét vizű tó. Senki sem
tudta milyen mély. Itt-ott sziklák álltak
ki belőle. A ki egyszer oda leesett, vissza
ugyan nem került többé.

Aladár oda lépett a két fiu mellé.

— Mindjárt megmutatom, van-e kö-
zöm hozzá! Mit csináltok?

Ezt pedig azért mondta, mert látta,
hogy a két vásott ficzkó egy szegényke
kis cziczát kinez. Zsinórra kötve tartot-
ták az örvény szélén és uszitották a kutyá-
jokat. A mint Aladár oda lépett, meré-
szen és daczosan álltak vele szembe, a
kutya pedig mérgesen morgott. Csak a
kis czicza nyávogott még panaszosabban,
mintha segítséget kérne és várna. Nem
volt valami szép állat, de Aladár erre
nem gondolt, csak arra, hogy szenved az
istenadta, kinozzák szivtelenül. Oda ugrott
és fölkapta. A kutya, mely eddig gyöngé
ellenfelét fenyegette, nem akarta engedni
prédáját és mérgesen kapott Aladár felé,
majdhogy bele nem harapott a lábába.

— Takarodjatok! kiáltott rá Aladár
és oldalba rugta, úgy hogy a kutya vonitva
futott el.

— Hogy mered bántani a kutyánkat?
förmedt rá Jóska.

— Tüstént adjad ide a macskát, mert
megbánod, fenyegetőzött Palkó. Az a mi
jóságunk. Azért is bedobjuk a tóba.

— Dehogyan dobjátok. Nem a tietek.
Loptátok valahol és most kinozzátok.

— Akár loptuk, akár nem, ide velem,
különben jaj neked!

— Oh, oh, kedves barátim, ti engem
fenyegettek? Nem ijedek én meg kettő-
töktől sem.

Ezt el is lehetett hinni, mert Aladár
izmos, jól megtermett fiu volt, hozzá bá-
tor is, nem egyhamar ijedt meg.

De azok meg biztak abban, hogy
ketten vannak, majd csak birnak vele. A
mint tehát Aladár megfordult, hogy elmen-
jen a megmentett cziczával, Jóska hátul-
ról megragadta. Aladár azonban számított

erre és hirtelen megfordulva, torkonragadta ellenfelét.

— Ha csak egyet mukkansz, ledoblak oda az ördög tavába.

A két vásott ficzko gyáva is volt és halálosan megszeppent. Jóska kiszabadította magát és pajtásával együtt félre ugrott.

— Jól van jól, kiáltott Jóska mérgesen. Majd megfizetünk még ezért, drága ifuracsám.

— De meg ám! Ezt még megkeserülöd! tevé hozzá Palkó.

— Soha se fenyegetőztek, nem ijedek én meg. És ha szenvedni látok akár-miféle hitvány állatkát, segítek rajta, ha tudok. Szégyelhetnétek, hogy oktalan állatot kell ellenetek védeni.

A derék fiu arca egészen kipirult a nemes haragtól. Aztán megfordult és elment. De még hallotta, a mint utána kiáltották:

— Megemlegeted még ezt!

Aladár nevetett s nyugodtan ment haza. A mint a házak közelébe ért, eleresztette a cziczát s a szegény megkinozott állat gyorsan futott haza.

Másnap Aladár nem is gondolt már erre a kis kalandra, de egy pár nap mulva ugyancsak kellemetlenül kellett rá gondolnia. A mint a szabadban sétálgatott, egy bokor mellől hirtelen előugrott a háta mögül a két vásott fiu nagy durungokkal s a meglepett Aladárra olyat ütöttek nehányszor, hogy majd össze rogyott. Mikor meglepetéséből fölocsudott, bátran szembe szállt megtámadóival s egyiknek kirántotta kezéből a botot. De ekkor a két ficzko elfutott. Aladár nem üldözte őket.

— Igazán hitvány sihederek! Gyávagság, így hátulról támadni. Ugyancsak nagyokat ütöttek rám.

Az ütések bizony sajogtak. De Aladár nem volt afféle finyás gyerek.

— Sebaj no, majd elmulik. Azért a szegény kis cziczát mégis megmentettem.

Bepanaszolta volna a két gonosz fiut, de nem tette. Vagy két napig érezte ugyan a kapott ütések, de nem sokat gondolt vele. Aztán elmúlt a fájdalom s Aladár megint elfelejtette az egész kellemetlen kis kalandot. Volt neki elég dolga, tanulni valója, ha pedig ezzel elkészült, mulatsága jó barátaival.

Több hét mult el s beállt az ősz. Mindenfelé vadásztak s a fiuk szintén vadászatot játszottak. Tudtak egy mulatságos vadász játékot, mely abból állt, hogy egy vagy két fiu, a ki legsebesebben tudott futni, nyul vagy róka volt, a többi pedig kopó és üldözte. Hogy pedig a nyomot el ne veszítsék az üldözők, a nyul egy kis táskában apró papirosszeleteket vitt magával és időnként elszórta. Ebből tudhatták, merre szalad, ha nem látják is.

Aladár és egy jó pajtása Elek vállalkoztak a nyulak szerepére. Ők tudtak legjobban futni. (L. a címképet.) Ugyancsak iparkodjanak az üldözők, hogy utól érijék. Vigan neki indultak, elől a két nyul, messze mögöttük a kopók, azaz többi pajtások. Messzire hangzott a kacajuk, mikor rátaláltak az elszórt papirdarabokra.

— Erre mentek! Utánok!

Hanem a kopók egyszerre csak nyomot vesztek. Mi történt? Hova lett a két nyul? Sehol sem találni elszórt papirosszeletre, pedig kötelességök nyomot

hagyni, csak így becsületes a játék; mert ha elbujnak, akkor nincs benne mulatság.

Aladár és Elek nem bujtak el, de arra csakugyan nem gondoltak, hogy a játékot folytassák. Valami mással, sokkal komolyabb dologgal voltak elfoglalva.

Épen az ördög tava közelében futottak, mikor a mélységből panaszos kiáltóztást hallottak. Megdöbbenve állapodtak meg.

— Hallottad, Aladár? kérde Elek szinte elsápadva.

— Hallottam valamit... mintha az ördög tavából kiáltozna valaki.

— Bizonyosan bele esett... jaj a szerencsétlenek! Onnan ki nem menekül.

— Meglehet, hogy csalódtunk, rosszul hallottuk. Nézzük meg

— Nem, ne menj oda. Még magad is bajba jutsz.

— No persze! Meg kell tudnunk, van-e ott valaki.

— Igen ám, de az ember könnyen beszédül...

Aladár azonban megindult az ösvény szélé felé, míg Elek aggodalmasan hátra maradt! Csakugyan nem is volt az nagyon bátorságos dolog, oda állani a szédítő meredély szélére, másképp pedig nem igen lehetett jól letekinteni. De Aladár ezen igen egyszerűen segített. Lefeküdt a földre s úgy kuszott előre, míg végre a feje egészen az ösvény fölött lebegett.

Eleinte amint lenézett, nem látott a mélyben semmit.

— Van itt valaki? kiáltá hangosan

— Segítség! Én vagyok itt! Oh, ha van a szivében irgalom, mentse meg!

Ez hangzott a mélységből s a hang nagyon ismerős volt Aladár előtt. Valóban, már rá is ösmert.

— Te vagy ott, Jóska?

Ő volt, a szegény kis czicza kinzója, a ki boszúból a czicza megmentéseért oly keményen eldorongolta Aladárt. Ő is rá ismert Aladárra.

— Én vagyok... oh édes jó Aladár urfi, ne engedjen itt nyomorultan elvesznem! Tudom, hogy bántottam... oh... nagyon megbántam már! Azt mondta, hogy akármiféle hitvány állaton segít, ha szenvedni látja... oh, segítsen rajtam!

Elek is hallotta e szavakat és ijedten szólt:

— Az Istenért, Aladár, eszedbe ne jusson, hogy erre a haszontalan ficzkóra hallgass. Még magad kerülnél veszedelembe.

— No, no, csak ne ijedezz mindjárt. Hiszen nem ugrom utána, azzal nem segítenék rajta.

A segítség, ha Aladár erre gondolt, nem is volt könnyű dolog. Egy pillanatig gondolkozott, a boldogtalan ficzkó pedig ott lent a mélységben azt hitte, hogy veszni hagyják. Ujra kezdte a rimázkodást.

— Oh Istenem... ne hagyjanak el...! Kedves jó Aladár urfi... hiszen olyan bátor és okos... szabadítson meg... aztán verjen meg, a mig csak kitöltötte rajtam a boszuját... csak segítsen!

— Ne félj semmit, Jóska, nem maradsz ott, szólt le Aladár.

— Ah, de mikor már oly régen itt vagyok... van fél napja... az a hitvány Palkó taszított le... még szerencse, hogy

a vízbe nem estem... kikapaszkodtam ide egy sziklára, itt ülök már órákig.

— Az nem kellemes multság, meghiszem, de ha már eddig ott hűsöltél, hát csak várj még egy kicsit. Elek, szaladj a pajtásaink elé, siessetek haza és hozzatok hosszú erős kötelet. Aztán mindnyájan térjete vissza, mert szükség lesz reátok. Én itt maradok, mert ez e boldogtalan ficzkó holtra ijed, ha azt látja, hogy mind a ketten elmegyünk. Azt hinné, veszni hagyjuk.

Eleknek nem tetszett a dolog, de már csak megtette. Szaladt teljes erejéből s míg oda volt, Aladár felülről beszélt a bajba jutott ellenséggel, ki százszor is rimánkodott újra bocsánatért és segítségért.

— Jól van jól! felelt Aladár. Nem sokat érsz ugyan, de annyit csak érsz, mint az a macska. Megmentlek hát téged is.

— Igazán? Meg tudja bocsátani, a mit vétettem? Nem hágy elveszнем? Oh, én olyan gonosz ellensége voltam!

— Az meglehet. De én nem vagyok ellensége senkinek, annak pedig legkevésbé, a ki bajban van.

Ezalatt megjöttek a pajtásai óriási hosszúságu kötéllel. Aladár rögtön munkához látott. A kötél egyik végét fához kötötte, aztán levetette ruháit s derekára kötötte a kötél másik végét.

— No fiuk, most szépen lassan eresztetek le.

Leeresztették, s baj nélkül lejutott a vízig. Itt aztán jó darabon usznia kellett, míg eljutott a sziklához, melyen Jóska gubaszzkodott, szinte félholtan a sok ije-

dezéstől. Rákötötte Jóskának is a derekára a kötelet, aztán így szólt:

— Most be a vízbe! Odáig kell usznuunk, hogy egyenesen a pajtásaim alatt legyünk.

Mihamar ott voltak s Aladár föl szólt:

— No fiuk, most huzzátok a hányan vagytok.

Neki fogott az egész csapat és pár pillanat múlva Aladár és Jóska fent voltak. Aladár vigan mondá:

— No lásd, Elek, miért hagytuk volna még tovább szenvedni, mikor ily gyorsan kiszabadíthattuk!

Jóska néhány pillanatig szólanul, zavartan állt, aztán könyes szemekkel így szólt Aladárhoz:

— A jó Isten megáldja érte, amit velem tett! De én sem fogom elfelejteni. Tudom már, mi az igazi jószág. Nem tett hiába jót velem.

És igazat mondott. E naptól fogva Jóska nem volt többé a régi vásott fiu. Szorgalmas, derék fiu lett és idővel jó barátja Aladárnak, kiért életét is szívesen áldozta volna. Most már szakállas emberek, de örökre hű barátok.

Számtani feladat.

Egy földbirtokos meghagyja tisztjének, hogy neki 20 napszámost béreljen föl 20 frtéért. Egy ember napszáma 3 frt., asszonyé 2 frt., gyermeké 50 kr. legyen. Hány embert, asszonyt és gyermeket kellett fogadnia, hogy a napszámos száma 20, a kiadott napibér összege is csak 20 frt. legyen.